

Успешна приемственост в семейния бизнес

Проучване на пропуските в уменията и нуждите от обучение във фамилни фирми в шестте партньорски страни по проект FABUSS

Партньори

ACCİ – АТИНСКА ТЪРГОВСКО-ПРОМИШЛЕНА ПАЛАТА, Гърция – Координатор
www.acci.gr

ALBA – АЛБА КОЛЕЖ ПО БИЗНЕС АДМИНИСТРАЦИЯ, Гърция
www.alba.edu.gr

ENOROS – ЕНОРОС КОНСУЛТИНГ ООД, Кипър
www.enoros.com.cy

YEU – МЛАДЕЖИ ЗА ОБМЕН И РАЗБИРАТЕЛСТВО, Кипър
www.yeucyprus.org

CEFE – АСОЦИАЦИЯ НА ГРАЖДАНЕТЕ В МАКЕДОНИЯ, Република Македония
www.cefe.mk

NMSM – НАЦИОНАЛЕН МЛАДЕЖКИ СЪВЕТ НА МАКЕДОНИЯ, Република Македония
www.nms.org.mk

TUCSEP – ТИБЕР УМБРИА КОМЕТ ОБРАЗОВАТЕЛНА ПРОГРАМА, Италия
www.tucep.org

ИСК при УНСС – ИНСТИТУТ ЗА СЛЕДДИПЛОМНА КВАЛИФИКАЦИЯ, България
www.ips.bg

UAB – УНИВЕРСИТЕТ АБЕРТА, Португалия
www.uab.pt

www.fabuss-project.eu

Проучването на пропуските в уменията и нуждите от обучение във фамилните фирми е първият продукт на проект FABUSS. Идентифицирането на **недостига на знания и липсата на умения** сред целевата група в шестте партньорски страни по проекта (България, Гърция, Кипър, Италия, Португалия и Република Македония) беше основната цел на проведена онлайн анкета.

Разпространението на стандартизирания анкетен въпросник стартира в началото на м. април 2017 г. и беше насочено както към фамилни фирми, с които партньорите по проекта вече имаха осъществени контакти, така и към други целеви групи. Общият размер на обработената извадка от анкетираните лица се състои от приблизително 400 анкети. По отношение на основните **личностни характеристики** на респондентите, анализът на отговорите на анкетното проучване в шестте партньорски страни разкрива, че:

- Приблизително 54% са мъже;
- 36% от респондентите са над 35 години, докато тези между 18 и 30 години съставляват около 46% от извадката;
- 33% от фирмите, представлявани от анкетираните, са малки и средни предприятия, като най-голям дял (33%) оперират в сектора на търговията (на едро или дребно) и ремонтните дейности, като друга важна сфера на дейност е преработвателната промишленост (15%);
- 55% от анкетираните са „бъдещи“ наследници, докато „настоящите“ съставляват 38% от общата извадка;
- 71% от респондентите са „второ поколение“ собственици/мениджъри.

При оценката на дългия списък **проблеми**, наследниците на фамилните фирми считат следните 6 вида предизвикателства за най-сериозни:

- Семейният бизнес не разполага с ясна бизнес стратегия;

- Липса на знания и умения за управление на фамилния бизнес;
- Липса на увереност и подготовка за ръководене на бизнеса;
- Процесът на наследяване на бизнеса е свързан със сложни семейни взаимоотношения;
- Семейният бизнес не разполага с необходимата организационна и управленска структура;
- Липса на готовност за поемане на всички функции на предшественика.

Следните **умения** са считани за най-важни, във връзка с приемствеността във фамилните фирми:

- Да съм в състояние да разбирам и управлявам основните проблеми, свързани със семейния бизнес;
- Да мога да вземам решения като действащ собственик на семейния бизнес;
- Да съм наясно как да установя и приложа на практика реалистична стратегия за растеж на семейния бизнес;
- Да мога да установя ефективни механизми за комуникация.

Като цяло, анкетираните считат, че текущото равнище на **техните знания и умения** определено е **по-високо от „по-скоро адекватно“**.

Всички национални доклади, заедно с обобщаващия доклад, са достъпни на www.fabuss-project.eu/reports

Текущи дейности по проект FABUSS

Понастоящем, партньорите по проект FABUSS работят по втория интелектуален продукт, свързан с **разработването на обучителни материали** в 3 оси: Повишаване на знанията по въпроси, свързани с управлението на семейния бизнес; Подготовка на ефективно следващо поколение лидери; Структуриране на механизми за ефективното управление и наследяване на семейния бизнес. Всички материали ще бъдат налични на специално разработена **електронна обучителна платформа** със свободен достъп за регистрирани приемственици на фамилни фирми.